

referanse 2021/3350

CO2 fangst er ikke et godt eller effektivt klimatiltak. «Co2 lagring» kan derimot være et godt tiltak for å redusere klimagass utslipp.

I enkelte sammenhenger blir CO2 fangst og Lagring (CCS) presentert som en felles løsning. Dette er villedende. CO2 lagring kan gjøres i stor skala uten betydelige kostnader knyttet til CO2 fangst. Eksempelet på dette er CO2 som må separeres ut av naturgass før slik gass kan konverteres til LNG (det er ikke mulig å lage LNG fra gass som inneholder CO2). CO2 må ofte skilles ut fra gass som pumpes opp fra bakken, før denne gassen kan selges (slik at gassen blir i henhold til en salgbare gas spesifikasjon).

Direkte støtte, som alternativ til avgifts reduksjon, kan finansiere kostands effektive prosjekter knyttet til CO2 lagring. Dette vil stimulere til å lagre CO2 som kan lagres til lavest kostand per ton med CO2e reduksjon oppnådd som følge av slike tiltak. Å bruke skattetiltak for å stimulere til CO2 fangst er imidlertid meget lite kostnadseffektivt og ikke et godt virkemiddel.

Ved å gi støtte, direkte eller i form av avgifts lette, til CO2 fangst tiltak, vil ressurser flyttes fra de kostands effektive CCS tiltak til de mindre kostnadseffektive CCS tiltakene. Om offentlig støtte skal gis til CCS tiltak, bør dette gis til CO2 lagring og ikke til CO2 fangst. Om slik støtte skal gis, bør det gis direkte og ikke som følge av skatte og avgiftsreduksjon.

Det bør ikke gis mer støtte for hvert tCO2e reduksjon som følge av CCS tiltak enn hva som gis i støtte til andre former av klimautslippsreducerende tiltak. Resurser bør brukes der de er mest effektivt brukt, noe som betyr at støtte bør gis i henhold til resultat og ikke behov. Dette i henhold til prinsippet om å allokere støtte til de meste kostnadseffektive klimatiltakene.

CO2 fangst er meget energi krevende. Norske myndigheter har allerede tilrettelagt for stor-skala eksport av norsk strøm slik at det blir strøm mangel i Norge, med dertil økte priser og økte inntekter for myndighetene som tilrettela for slik eksport av strøm. Ved å stimulere til at mer strøm og annen form for energi skal brukes til CO2 fangst, som ikke har noen miljø gevinst, vil dette føre til enda større strømmangel og dertil vedvarende økte strøm priser i Norge.

Det er forståelse for at de økte strøm prisene som følge av økt aktivitet knyttet til CO2 fangst kan øke inntektene til myndighetene mer enn hva de eventuelt vil tape av inntekter som følge av avgiftsfritak eller direkte støtte for CO2 fangst relaterte aktiviteter. Den økte strøm prisen vil som følge av CO2 fangstaktiviteter forventes å føre til;

1. En økt kostand for norsk kraftkrevende industri. Dette kan føre til nedleggelse av deler av norsk kraftkrevende industri. Slik nedleggelse av Norsk kraftkrevende industri vil da føre til at slik industri vil øke i andre land. Dette vil hovedsakelig hjelpe Russland som er en av de få kraft rike nasjoner som har kraft krevende industri som kan øke sin produksjon dersom norske myndigheter iverksetter tiltak som vil redusere hva som kan produseres fra kraftkrevende industri i Norge. Det er grunn til å sette spørsmålstejn ved offentlige tiltak som vil hjelpe Russland på denne måten, kort tid etter at Russland har invadert Ukraina.
2. Betydelig økning i utgifter for strøm for norske husholdninger. Dette vil primært ramme de fattigste i Norge da dette er de som bruker størst andel av inntekten sin på strøm. Dette er usosialt. Dette kan, og bør, føre til redusert aksept for tiltak som myndighetene gjør for å redusere CO2 utslipp noe som også kan ramme bedre og mer kostands effektive klimatiltak. Dette vil gi negativ klimaeffekt over tid.

CO2 fangst er et ekstremt lite kostnadseffektivt tiltak for å redusere CO2 utslipp selv om all CO2 som blir fanget også blir lagret. De totale kostnadene for CO2 fangst er veldig høy også i forhold til utgiftene til slike tiltak.

Høringsnotatet referer til CCS tiltak på Sleipner og Snøhvit, som er prosjekter som antas å falle inn under definisjonen i henhold til paragraf 3.2.1 «Fritaket omfatter fangst og lagring av CO₂. Med lagring menes her permanent lagring». Det settes spørsmålsteget ved om dette er en hensiktsmessig definisjon som tilrettelegger for kostnadseffektiv allokering av ressurser for klimatiltak relatert til CCS. Antar at CO₂ som ble pumpet ned i Svea gruva førte til langt større reduksjon av netto klimagass utslipp i forhold til volumer av CO₂ brukt på dette tiltaket enn klimaeffektiviteten av tiltakene på Sleipner eller Snøhvit. Det faktum at Svea gruva er på Svalbard, og derfor ikke på Norsk territorium, bør ikke brukes som argument for å ekskludere slike kostnadseffektive tiltak for å pumpe CO₂ under bakken for maksimal klimaeffekt.

Det bør også spesifiseres om støtte til CO₂ lagring, også skal inkludere CO₂ lagring under olje og gassfelt som er gjort for å øke olje og / eller gassproduksjon. Dette kan neppe anses som et klimatiltak.

I henhold til paragraf 6 i høringsnotatet er foreslåtte avgiftslette i henhold til EØS avtalen. Det betviles om dette medfører riktighet. Men selv om det er lov i henhold til EØS, så strider det imot hovedprinsippet med EØS avtalen som legger til rette for fri flyt av varer og tjenester. Da kun Norske kjøpere av produkter som er fritaksberettiget vil ha nytta av slik avgiftsfritak, vil dette være konkurransevridende og favorisere Norske bedrifter som betaler slik avgift. Dette strider mot frihandelsprinsippet som Norge har akseptert som del av EØS.

Om Norske skattebetaler skal støtte CCS, via norske myndigheter, bør dette gis som direkte støtte relatert til hvert ton CO₂ utslipps reduksjon som oppnås i henhold til paragraf 3.2.5 i høringsnotatet, uavhengig av hvor CO₂ kommer fra eller hvem som iverksetter tiltakene. Dette bør gis som direkte støtte og ikke som avgiftsreduksjon. Om noen kjøper CO₂ for å drive CO₂ lagring, bør disse få støtte selv om et slikt selskap ikke bidrar til CO₂ utslipp. Høringsnotatet kan anses som å ha hensyntatt dette i henhold til paragraf 3.2.6 men ikke på en god måte.

Støtte til CCS bør ikke gis via avgiftslette og bør ikke gis via skatteetaten. Slik støtte bør gis direkte som støtte per ton CO₂e i redusert utslipp som følge av å pumpe CO₂ ned i bakken. Støtten bør fastsettes av stortinget, med fast, eller minimums pris, for minimum 10 år slik at det blir forutsigbarhet for de som vurderer å investere i slike tiltak. Støtten bør i sin helhet gis til de som pumper CO₂ ned i bakken, og ikke til CO₂ fangst. Dette vil gi en markedsverdi for CO₂ som kan pumpes ned i bakken og dermed gi økonomisk insentiv for CO₂ fangst. Dette er mer praktisk, mer effektivt, og redusere offentlig byråkrati og potensielle konflikter knyttet til kvantifisering av verdi knyttet til prosessen relatert til CO₂ fangst.

Underskrevne har ingen interesser i eller knyttet til CCS. Underskrevne er imidlertid opptatt av klimaproblematikken og behovet for kostnadseffektive tiltak for å redusere klimagassutslipp. Underskrevne har jobbet med dette i lang tid og har etablert og driver et selskap, Green Development AS, som har redusert CO₂ utslipp med flere millioner tonn, uten noen form for støtte fra norske myndigheter eller på annen måte til kostnad for Norske skattebetalere. De ikke klima relaterte verdiene av tiltakene, iverksatt av Green Development AS, er langt større enn verdien av å redusere CO₂ utslipp med noen millioner ton CO₂.

Med vennlig hilsen

Håvard Nørstebø
Havard.norstebo@gmail.com
Tel: 93630730